

*Eesti Arstide Liidu, Eesti Tervishoiutöötajate Kutseliidu, Eesti
Õdede Liidu ja Eesti Haiglate Liidu, Eesti Kiirabi Liidu, Eesti
Perearstide Seltsi vahelise lepituskoosoleku*

PROTOKOLL nr 3-1/3.17

Lepituslääbirääkimised toimusid **09.01.2017** algusega **kell 10.00** Sotsiaalministeeriumi **ruumis 132**.

Koosolekust võtsid osa:

Eesti Arstide Liidu poolt osalesid: Andres Kork, Katrin Rehema, Lembi Aug;

Eesti Tervishoiutöötajate Kutseliidu poolt osalesid: Iivi Luik, Katrin Olo-Laansoo;

Eesti Õdede Liidu poolt osalesid: Anneli Kannus, Gerli Liivet;

Eesti Haiglate Liidu poolt osalesid: Urmas Sule, Tõnis Allik, Hedy Eeriksoo, Mart Einasto, Arvi Vask;

Eesti Kiirabi Liidu poolt osalesid: Ago Kõrgvee;

Eesti Perearstide Seltsi poolt osalesid: Diana Ingerainen, Le Vallikivi;

Sotsiaalministeeriumi poolt osalesid: Jevgeni Ossinovski, Maris Jesse, Sirli Jurjev, Agris Koppel;

Eesti Haigekassa poolt osalesid: Tanel Ross, Tiina Sats;

Riikliku Lepitaja Kantselei poolt osalesid: Henn Pärn (riikliku lepitaja kohusetäitja), Raivo Paavo (nõunik), Merle Aro-Raal (kantselei juhtaja).

Protokollis: Merle Aro-Raal

Koosolekut juhatas: Henn Pärn

Päevakord: tervishoiu töötüli hetkeolukord ja edasise tegevuse kavandamine.

R. Paavo avab läbirääkimised, koosoleku eesmärk on üle vaadata seni tehtu ning formuleerida edasised tegevused kuu pooleteise vaates. Annab sõna Henn Pärnale.

H. Pärn annab informatsiooni, et fikseerida hetke olukord. Oleme seni toimetanud heas usus, et leping sünnib ja arvestanud sealjuures sellega, et haigekassal oleks võimekus lepitaja poolt pakutud projekti täita. Osapoolte poolt tehtud ettepanekud ei olnud sellised, et nendega oleks saanud edasi minna. Jätkasime lepitusprotsessi ja lahenduste otsimist, kuid kollektiivleping jäi õigeaegselt sõlmimata. Haigekassa on tegutsenud usus, et leping sõlmitakse ja on arvestanud eelarve koostamise juures vastavate numbritega. Kui me jõuame jaanuari kuu jooksul lepinguni, siis saab haigekassa nendega numbritega oma eelarves arvestada. Loodame et saame kokkuleppele ja on võimalik tagada töörahu. Osapooled on omavahel läbirääkinud koormuste ja palga teemad, küsib kas osapooled näevad lepitaja tegutsemise vajadust ka edaspidi? Kui jah, siis tuleb kokku leppida, kas tuleb aasta ja üheksa kuune leping või üheksa kuune ja aastane leping. Annab sõna Tanel Rossile.

T. Ross teenuse loetelu on kinnitatud palgakomponentide tõusuta, teadmisega et palk tõuseb 1. aprillist, seetõttu on vaja kollektiivlepingut 17. veebruari nõukoguks, et saaks uute numbritega arvestada.

H. Pärn ütleb, et valitsuse vahetus on toonud tervishoiurahastamise osas kaasa hoiakute muutumise ja see annab lootust, et meie soov võib täituda. Asi on alati küll kinni detailides, kuid seda tuleb silmas pidada, et kollektiivleping saaks sõlmitud. Küsib M. Jesselt milline on minister Ossinovski seisukoht tervishoiu jätkusuutlikkuse tagamise osas?

M. Jesse selgitab, et minister ütles juba suvel, et tervishoiu jätkusuutlik rahastamine on tema jaoks väga oluline teema. Selgitab, et hetkel on valitsuse tööplaanis tervishoiu rahastust puudutav punkt sees 2. märtsi seisuga ja oluline on see, et vajalikud otsused saaks tehtud enne 2018 aasta eelarve menetlemise lõpetamist. Detaile ei ole võimalik hetkel veel avalikustada, sest tegemist on materjaliga, millele on vaja kõigepealt ministri heakskiitu ja siis valitsuse toetust.

H. Pärn resümeerib, et reaalseid tulemusi on võimalik vaadata riigi eelarvestrateegiast ehk RES-st, selleks ajaks peavad vajalikud otsused tehtud olema.

T. Ross kinnitab eespool kõlanud seisukohta, et valitsuse hoiakud on antud teema osas oluliselt muutunud ning on lootust andvad.

U. Sule ütleb, et Haiglate Liidul oli kolm tähelepanekut lepitaja tehtud ettepaneku projektile: ületöö koefitsientide langetamise osas, hinnakomponentide ülevaatamine, statsionaarsete

ravijuhtude kättesaadavuse küsimus. Selle aasta eelarve kohta on meil küllaltki hea ülevaade, järgmise aasta osas puudub meil vähimigi informatsioon. Oluline on see, millised on palga numbrite sisendid 2018. aasta eelarvesse.

A.Kõrgvee selgitab, et kiirabile on mingi eelarve kasv sellel aastal planeeritud, kuid samas kulumudel ei vasta üldse reaalsele vajadusele. Kui arstiabi kvaliteet ja kättesaadavus ei parane, siis palgatõusust on ebasobiv rääkida. Haigeid ei ole mitte kuskile paigutada, kui ravijuhtude arv ei tõuse 2013. aasta tasemele. Kui tekib situatsioon, kus palgad tõusevad, kuid kättesaadavus ja kvaliteet on languses, siis on mul eetilise printsiibist lähtudes piinlik olla arst, võttes vastu palgatõus, kui samal ajal jäävad inimesed vajaliku ravita.

D. Ingerainen selgitab, et perearstidel on kokkulepped, et meie rahastus teisest kvartalist muutub, hetkel on uuringute rahastust pisut kärbitud, kuid terve aasta mõttes see korrigeeritakse ära. See vajab suuremat selgitustööd perearstide seas ning ilmselt survestab veel enam EMO-t. Ütleb, et see tekitab segadust, kui palgalepet ei sünni.

L. Aug küsib lepitaja poolt tehtud ettepaneku projekti kohta. Kuivõrd Haigekassa teised kuluread kasvavad jääb eriarstile senisest vähem vahendeid kasutada. See toob kaasa voodikohtade arvu ja ravijuhtude vähendamise. Kui nüüd leppida kokku mingis palgas ja jätkata samamoodi, siis see ei tee asja paremaks mitte kellegi jaoks.

H. Pärn küsib, kas leiate et praeguses olukorras ei ole kollektiivlepingul mõtet?

L. Aug vastab, et kollektiivlepingul on alati mõte, see annabki meile kindluse ja turvatunde, aga selle sõlmimine ja täitmine sõltub poliitilistest otsustest.

A.Kõrgvee ütleb, et kollektiivleping saab toetada terviklikku tervishoiu visiooni, see eeldab seda, et on tagatud ravikvaliteet, ravi kättesaadavus, töötajate rahastamine, paigas on raviasutused kes jäävad pikaajaliselt toimima, jne. Tänapäevane olukord on selline, et kollektiivleping on ainult meedikute maha rahustamiseks.

I.Luik ütleb, et töötajad töötavad suure ülekoormusega, arvame et tekib uus äramineku laine.

A.Kannus ütleb, et valitsus on selgelt välja öelnud, et haridus on prioriteet ja tänaseks on selge, et õpetajate miinimumpalk tõuseb 1000 euronit ja teine tõus tuleb veel septembris. Õpetajaid ja õdesid on alati võrreldud kui samaväärseid, kuid hetkel jäävad õed sellest maha.

Sellest võidavad meie naaberriikide tervishoiusüsteemid, kes riisuvad meilt n.ö koore, sest alati lähevad julgemad ja haritumad. Ütleb, et tema ei ole saanud avalikest sõnavõttudest kindlustunnet et muutus rahastamise osas tuleb.

Koosolekuga liitub töö- ja terviseminister Jevgeni Ossinovski.

J. Ossinovski ütleb, et oleme seda infot erinevates formaatides ka juba andnud. Oleme sotsiaalministeeriumi poolt tegelenud aktiivselt uue tervishoiu rahastamise teemadega, oleme valitsusega kokku leppinud, et uue aasta RES-i tegemise käigus hiljemalt aprilliks oleme vajalikud otsused langetanud. Oleme valitsuses ühisel arvamusel, et tervishoidu on lisaraha juurde vaja. Selleks aastaks oleme leidnud juurde 10 miljonit. Ka peaminister on oma kirjas seda lubanud, aga me ei saa öelda hetkel kindlaid summasid, sest see eeldab arutelu ja need langetatakse riigieelarve üldpildi valguses konsensuslikult. 2017. aastal ravijuhud ei vähene, vaid suurenevad, 2018. aastal ravijuhud kindlasti ei lange, kui palju tõusevad, see on juba kokkuleppe koht, mis selgub aasta keskel ning kinnitan, et 2018. aasta palgatõus ei tule ravijuhtude arvel. Oleme kindlad, et koos rahandusministeeriumiga saame paari kuu jooksul teha ettepaneku, mille saame viia valitsusse arutamiseks.

H. Pärn küsib, kuid võrd praegune koalitsioon adub tervishoiu keerulist olukorda?

J. Ossinovski vastab, et selge on see, et tervishoid konkureerib valitsuses kõigi teiste oluliste valdkondadega, kuid juba see on märk valitsuse toetusest, et tervishoid sai 2017. aastaks eelarve viimasel lugemisel raha juurde ja 2018. aastaks on peaministrilt lubadus olemas, et lisaraha tuleb, mitte üheski teises valdkonnas valitsus selliseid lubadusi andnud ei ole.

A.Kork ainuke variant kollektiivlepingusõlmimiseks on tingimuslik variant, aga sellel on mõtte ainult siis kui seal on ministri allkiri.

J. Ossinovski ma ei saa aru tingimuslikkusest, kui on vaja mingit lisakindlust ministri allkirja näol mingis deklaratsiooni vormis, siis seda olen valmis koos teiega mõtlema. Mina saan anda Teile kindluse, et palgatõus ei tule patsientide arvel.

A.Kork selgitab, et tingimuslikkus on olnud paljude tervishoiulepingutes, seekord ei ole tegemist numbritega, vaid puudutab tervishoiu rahastust tervikuna.

J. Ossinovski ütleb, et selle sõnumi, mille ma teile siin andsin, siis selle sõnumi olen ma valmis andma teile deklaratsiooni vormis. Kordan, palgad ei tule ravijuhtude arvel, s.t et 2018 aastal juhud ei vähene vaid jäävad vähemalt 2017 tasemele. Märtsi alguseks esitame koos rahandusministeeriumiga, loodetavasti konsensuslikult, valitsusele oma nägemuse, kus võidakse heaks kiita põhimõtted, aga täpsed summad selguvad aprilli lõpus koos RES-ga.

M. Einasto ütleb, et ootame siis kindlad summad ära ja siis sõlmime leppe.

H. Pärn selgitab, et me peame arvestama haigekassa menetlusprotsessiga, jaanuaris võiks see leping tulla ja kui siia juurde tuleb veel hea tahte deklaratsioon ministri kinnitusega, et ta sinna poole püüdleb. Avaldab arvamust, et edasi minna ilma lepinguta ei ole mõistlik.

J. Ossinovski ütleb, et haigekassa kiidab eeldatavalt sellel reedel heaks eelarve, kus palgakomponendi võimalik tõusu summa on arvatud reservi ja kui tuleb lepe, siis tuleb see palgasummadeks ümber arvestada, samuti võtab aega kooskõlastusprotsess, enne aprilli lõppu ei ole täpse rahastuse osas mingit selgust ja kui lepet ei ole, teeb see olukorra väga ebakindlaks ja mind isiklikult murelikuks.

L. Aug ütleb, et deklaratsioon ei ole õiguslikult siduv, leping on õiguslikult siduv ja neid hea tahte avaldusi ja deklaratsioone me oleme küllalt näinud ja me ei usu enam kellegi ilusat juttu.

J. Ossinovski selgitab, et Sotsiaalministeerium on Rahandusministeeriumile pakkunud mitu erinevat skeemi, loodame kokkuleppele jõuda ja ühiselt valitsusse minna. Suund on selline, et me saaksime katmata ravivajaduse järkjärgult ära lahendada, millises tempos, seda hetkel ei tea. Saan aru, et minu sõnu siin ei usuta, mina olen andnud teile oma nägemuse, arvata on, et tasakaal on habras mitmelt poolt, arvan et läbirääkimistesse tuleb minna tasakaalukalt ja rahulikult.

H. Pärn ütleb, et kui osapooled on seda meelt, et lepingu võiks siiski sõlmida, siis kutsuksin osapoolte volitatud esindajad kokku, et uus kollektiivleping jaanuari kuu jooksul ette valmistada. Olete ju seda meelt, et antud olukorras on õigem leping sõlmida.

A.Kõrgvee teeb ettepaneku: ootame ära haigekassa lepingud, sealt näeme kas mahud suurenevad või mitte, siis saab otsustada, kas deklaratsioonil on mõtet või mitte.

A.Kork: arstide üldkogu ütles, et nemad eelistavad protsessis eriarvamuste protokoll, sest usku on vähe.

U. Sule ütleb, et praegu ei ole siin nädalate küsimus, võtame aega seedimiseks ja mõtlemiseks.

R. Paavo teeb ettepaneku võtta aluseks varasem projekt, lisada täna kuuldu ja teha sellega edasist tööd.

A.Kannus teeb ettepaneku: saame kokku leppida täpsetes kuupäevades alles siis kui oleme näinud uut lepet, võib olla see ei olegi see, milles tahaksime kokku leppida. Kuulates tänaseid ministri väljaütlemisi ning võttes arvesse need punktid, milles oleme kokku leppinud viimase 3-4 kuu jooksul ja need palganumbrid, mis läksid aasta lõpul liikvele ning sinna juurde ministri deklaratsioon, et palgatõus ei tule ravijuhtude arvelt, siis mina õdede liidu esindajaga mõtleksin tugevalt lepingusse minemist.

Koosolekul otsustati, et lepitaja poolt tehtud ettepaneku projekti viiakse sisse osapoolte poolt vahepeal kokkulepitu, samuti korrigeeritakse palganumbreid. Töötajad saavad täna s.o 09.01.2017 lepitajale ja osapooltele koormuste punktid ja muud punktid, milles osapooled on vahepeal kokku leppinud, k.a palganumbrid. Lepitaja võtab omale ülesandeks saata välja ettepanek kollektiivlepingu sõlmimiseks 20. jaanuaril 2017 ja osapooled vastavad lepitaja ettepanekule 26. jaanuaril 2017.

OTSUSTATI:

Riiklik lepitaja esitab osapooltele lepitusettepaneku 20. jaanuaril, osapooled vastavad lepitaja ettepanekule 26. jaanuaril.

(digitaalselt allkirjastatud)
Henn Pärn
Koosoleku juhataja

(digitaalselt allkirjastatud)
Merle Aro-Raal
Protokollija